Добрыя сэрцам

Прывезці казку і навучыць англійскай

Як будучыя лінгвісты дапамагаюць выхаванцам дзіцячых дамоў

Атрад «Мы — дзецям» пярвічнай арганізацыі з правамі раённага камітэта ГА «БРСМ» Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта стаў найлепшым валанцёрскім атрадам сярод студэнцкай моладзі па выніках рэспубліканскага конкурсу «Валанцёр года — Добрае Сэрца». Яго кіраўнік трэцякурсніца Хрысціна БРАГІНЕЦ расказала, як хлопцы і дзяўчаты ездзяць у інтэрнаты са спектаклямі і выконваюць навагоднія жаданні падапечных.

Да дзяцей студэнты прыязджаюць з падарункамі і спектаклямі.

Сама дзяўчына запісалася ў валанцёры яшчэ на першым курсе. «На ўводным сходзе, калі нам расказвалі пра кірункі дзейнасці, якімі можна займацца ва ўніверсітэце, убачыла фота з дзецьмі і зразумела, што хачу ім дапамагаць. Я заўсёды любіла малых: памятаю, як прасіла маму аб браціку ці сястрычцы», — усміхаецца будучы лінгвіст-выкладчык.

Усяго ў атрадзе каля 250 валанцёраў. Яны супрацоўнічаюць з дзіцячым домам № 5 у Мінску, сталічнай дапаможнай школай-інтэрнатам № 7, Барысаўскім домам дзіцяці, Ждановіцкім дашкольным дзіцячым домам і іншымі ўстановамі. Студэнты збіраюць для малых кнігі (энцыклапедыі і мастацкую літаратуру), праводзяць майстар-класы — па арыгамі, вакале і акцёрскім майстэрстве, тайскім боксе. Займаюцца са школьнікамі рэпетытарствам: «падцягваюць» з імі англійскую і італьянскую мовы (апошняя запатрабаваная, бо выхаванцы інтэрнатаў ездзяць у гэтую краіну на аздараўленне і адпачынак).

На базе атрада дзейнічаюць два тэатры — «Разам у казку» і «Мімы спяшаюцца на дапамогу». Студэнты самі шыюць сабе касцюмы і пішуць сцэнарыі. У рэпертуары ёсць пастаноўкі «Бураціна», «Прынцэса і жабка», «Рапунцэль», «Несмяяна». Валанцёры спрабуюць інтэрпрэтаваць казкі на сучасны манер, каб было цікава і першакласнікам, і больш старэйшым. Хрысціна расказала, што яны плануюць адкрыць яшчэ і лялечны тэатр, разлічаны на малечу.

Для выхаванцаў інтэрнатаў таксама арганізуюць паездкі. Студэнты вазілі дзяцей у дэльфінарый, кантактны заапарк. Установы ідуць насустрач і квіткі прадастаўляюць бясплатна, а для валанцёраў — з 50-працэнтай зніжкай.

На Новы год будучыя лінгвісты рэгулярна праводзяць акцыю «Ёлка жаданняў» у адным са сталічных супермаркетаў. На святочнае дрэва вешаюць лісты для Дзеда Мароза, якія папярэдне пішуць дзеці з інтэрнатаў. А пакупнікі могуць выканаць любое з гэтых жаданняў. Дзятва звычайна просіць машынкі, лялькі, канструктары. Гэтым разам падарункаў сабралі нават больш, чым было выказана пажаданняў. Таму акрамя выхаванцаў двух інтэрнатаў валанцёры змаглі павіншаваць і пацыентаў Цэнтра дзіцячай анкалогіі, гематалогіі і імуналогіі ў Бараўлянах.

Цікава, што да акцый далучаюцца і педагогі ўніверсітэта. Так, адна з выкладчыц перадала 300 рублёў на падарункі падапечным атрада да Новага года.

Універсітэт заахвочвае валанцёрскую дзейнасць надбаўкамі да стыпендыі.

— Мы таксама стараемся нашых валанцёраў стымуляваць — граматы выпісваем, мерапрыемствы для іх арганізуем, — дадае Хрысціна. — Часам даводзіцца прапускаць заняткі, але выкладчыкі ставяцца да гэтага пераважна з паразуменнем. Галоўнае — не злоўжываць. Калі ў цябе шмат прагулаў, не трэба прыкрывацца валанцёрствам. Калі запрашаем студэнтаў паўдзельнічаць у дабрачыннай акцыі, некаторыя адразу пытаюцца: «А вызваленне ад пар будзе?» Такіх адразу адпраўляем на заняткі.

Самае складанае, на думку дзяўчыны, пераадолець псіхалагічны бар'ер. Перад першым візітам у інтэрнат у навічкоў узнікае шмат пытанняў, у тым ліку і пра тое, як правільна размаўляць з дзецьмі?

— Галоўныя якасці для валанцёра — адкрытасць, гатоўнасць заўсёды прыйсці на дапамогу, уменне пасунуць свае жаданні на задні план, — лічыць кіраўнік атрада. — Калі ты дапамагаеш іншым, то і сам атрымліваеш зарад пазітыўных эмоцый. А для будучых педагогаў карысны таксама і вопыт работы з дзецьмі розных узростаў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Не вучобай адзінай

МЕДЫЯГОЛАС СТУДЭНЦТВА

У Белдзяржуніверсітэце падвялі вынікі першага конкурсу на лепшы медыйны рэсурс. У намінацыі «Найлепшы Instagram-акаўнт» перамог механіка-матэматычны факультэт, «Найлепшы Youtube-канал» — Студэнцкае тэлебачанне ВНУ, «Найлепшы блог» — Творчая студыя «Мім-БДУ».

Перамогу ў намінацыі «Найлепшая суполка ў сацыяльнай сетцы «УКантакце» падзялілі Студэнцкі савет па якасці адукацыі і суполка філалагічнага факультэта. «Найлепшай студэнцкай газетай» стала перыядычнае выданне хімічнага факультэта «Chemical Boom», а спецыяльным дыпломам за цікавае асвятленне жыцця факультэта была адзначана газета гістарычнага факультэта «НІКА».

У намінацыі «Найлепшая медыйная прастора БДУ» лідары вызначаліся ў паднамінацыях «Факультэт» і «Маладзёжная арганізацыя». Так, у першай пераможцам стаў Ліцэй БДУ. На другім і трэцім месцах размясціліся механіка-матэматычны і філалагічны факультэты адпаведна. У другой — перамагла медыйная прастора пярвічнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ.

Нагадаем, што ўсяго ў спаборніцтвах сярод медыйных рэсурсаў БДУ прынялі ўдзел 40 рэдакцыйных калектываў факультэтаў, грамадскіх арганізацый і органаў студэнцкага самакіравання, а таксама адміністратараў інтэрнэт-рэсурсаў. Арганізатарамі конкурсу выступілі ўпраўленне выхаваўчай работы з моладдзю і Медыяцэнтр БДУ.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

ЗЛАВІЦЬ ХВАЛЮ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Да нас прыходзяць з васьмі гадоў, — расказвае **трэнер-выкладчык і сяміразовая абсалютная чэмпіёнка свету Ганна ШЭВЯЛЕНКА.** — Спачатку развучваем азбуку Морзэ: на гэта ў дзяцей ідзе два месяцы. Потым яны самастойна трэніруюцца. Адны працуюць за электроннымі ключамі (спецыяльнымі прыборамі) і перадаюць тэкст. Іншыя прымаюць «пасланні», якія ім выдае камп'ютар. Каб паспяваць запісваць, кожны трэнер прапануе сваю сістэму замен — «сакрэтны код». Замест літар і лічбаў ставім кручкі і палачкі. Так мы можам запісаць ад трох да пяці знакаў у секунду.

На спаборніцтвах на заданне даецца адна хвіліна. Хуткасць спартсмен выбірае сам — як штангіст вагу, якую зможа падняць. «Трэба ўзяць той варыянт, дзе, як табе здаецца, будзе меней промахаў і, адпаведна, болей ачкоў. Калі дапусціш больш за пяць памылак, работу не залічаць», — тлумачыць Ганна.

Ёй самой належаць тры сусветныя рэкорды. Апошні быў устаноўлены ў 2016 годзе: тады Ганна змагла прыняць літарны тэкст з хуткасцю 300 знакаў у хвіліну! Цікавімся, як дзяўчына трапіла ў гэты спорт.

— У школу прыйшоў трэнер і спытаў, хто з нас кемлівы, уседлівы і мае добрыя вынікі ў матэматыцы. Я запісалася ў секцыю, хоць тады нават не ўяўляла, што такое хуткасная радыётэлеграфія, — прыгадвае чэмпіёнка. — Знайшла новых сяброў, а потым уцягнулася ў спорт. Хацелася быць першай.

Каб дасягнуць поспехаў у гэтай дысцыпліне, у дзіцяці павінен быць добры слых. Як правіла, малых «пераманьваюць» з музычных школ і класаў харэаграфіі. Дзевяцігадовы Стас Чысцякоў якраз з такіх: раней ён вучыўся іграць на гітары. А потым з мамай трапіў на выставу тэхнічных відаў спорту, дзе і пазнаёміўся з новым для сябе кірункам. Цяпер чаргуе трэніроўкі па скачках у ваду з заняткамі па хуткаснай радыётэлеграфіі.

«Я запісваю 70 знакаў у хвіліну. Трэнер кажа, што гэта добрая хуткасць. Для мяне пакуль цяжка прымаць набор лічбаў, літар і знакаў прыпынку», — дзеліцца хлопчык. Стас ужо паспеў паўдзельнічаць у спаборніцтвах. З заданнем справіўся, праўда, так перахваляваўся, што не змог правільна перапісаць адказы ў бланк.

Звычайна ў тых, хто займаецца хуткаснай радыётэлеграфіяй, добрая паспяховасць у школе і выдатная памяць.

— Гэты спорт трэніруе мозг. У Еўропе яго нават практыкуюць для рэабілітацыі дзяцей з ДЦП — так малыя развіваюць слых і дробную маторыку, вучацца канцэнтрацыі, няхай і кароткачасовай, — кажа Ганна Шэвяленка. — Таму, калі дзіця няўседлівае, гіперактыўнае, прыводзьце яго да нас, мы гатовы папрацаваць.

11-гадовая Аня Ільюкевіч прыйшла ў радыёспорт пасля расказаў сяброўкі, якая тут даўно займаецца. «Усе дзеці пытаюцца: што ў гэтым цікавага? А мне падабаецца даведвацца пра штосьці новае». Любімыя Аніны прадметы ў школе — матэматыка і руская літаратура. А сярэдні бал дзяўчынкі — 9,2. Асвоіць азбуку Морзэ ёй было нескладана. А вось «сакрэтны код» вучыць давялося двойчы: школьніца займалася ў розных трэнераў, а ў кожнага з іх свая сістэма замен.

Што ў радыёспорце самае складанае? Прымусіць сябе пры мностве спакус сучаснага свету не сядзець у тэлефоне ці камп'ютары, а прыходзіць на трэніроўкі, лічыць Ганна Шэвяленка. Тыя, хто выйграе на спаборніцтвах, займаюцца пяць разоў на тыдзень. Дарэчы, за перамогу дзецям выплачваюць прызавыя. Сумы невялікія, 10—20 рублёў, але для школьніка гэта добры стымул імкнуцца да лепшых вынікаў.

«Паляўнічыя» з прыёмнікамі

У суседнім класе дзеці «палююць на ліс». Не, ніякіх драпежнікаў у школе няма — «лісамі» называюцца радыёперадатчыкі (бо іх, як і гэтых жывёл, складана знайсці). Малыя шукаюць іх з дапамогай спецыяльнага прыёмніка з антэнай. А сама дысцыпліна называецца «спартыўная радыёпеленгацыя».

Спаборніцтвы звычайна праводзяцца ў лясах. Кожнаму ўдзельніку выдаецца карта мясцовасці, компас і адводзіцца 120 хвілін, каб вылічыць усіх «ліс». Мужчынам трэба знайсці пяць перадатчыкаў, жанчынам — чатыры, дзецям — два-тры. Дыстанцыя — ад трох да дзесяці кіламетраў у залежнасці ад узросту і полу.

— Спярша трэба праслухаць усіх «ліс», — уводзіць у курс справы **трэнер-выкладчык Людміла ЛАПА.** — А потым шукаць іх у правільным парадку — пачынаць ад той, што далей ад фінішу, каб не губляць час і не вяртацца па яе, пасля таго як сабраў астатнія. Пазыўныя, якія выдаюць перадатчыкі, адрозніваюцца апошнімі лічбамі, што дапамагае не заблытацца.

Прыёмнік ловіць сігнал у радыусе 90 градусаў. Чым гучнейшы гук у навушніках, тым бліжэй «ліса». Перадатчык працуе адну хвіліну, потым на чатыры замаўкае. Не паспееш засекчы адразу — згубіш пяць хвілін. Для спаборніцтваў гэта шмат.

З вясны да восені дзеці займаюцца на вуліцы — у парку ці лесе.

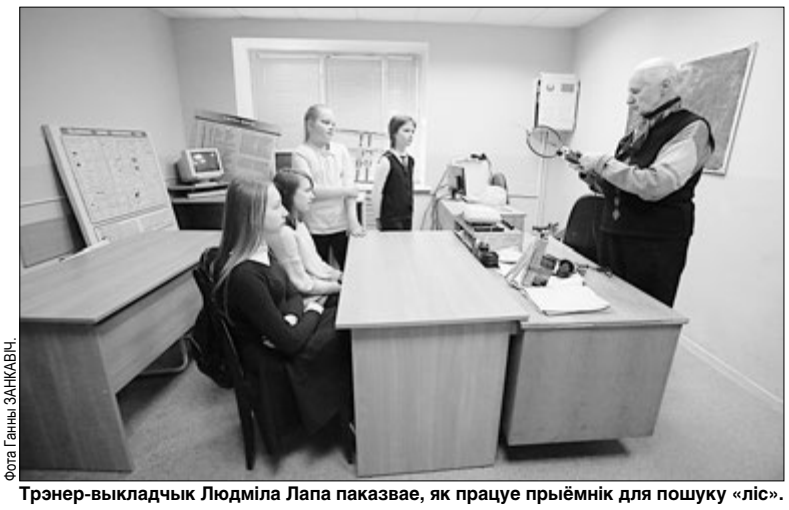

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Трэнер-выкладчык Людміла Лапа паказвае, як працуе прыёмнік для пошуку «ліс».

А пакуль холадна, развучваюць у класе ўмоўныя абазначэнні на карце і трэніруюць слых — шукаюць перадатчыкі з закрытымі вачыма. Самым малодшым «паляўнічым» — 10 гадоў.

Складаней за ўсё знайсці «лісу», калі побач чыгунка ці аўтастрада, бо гэта перашкаджае лавіць сігнал. У гарах — а міжнародныя спаборніцтвы часам праводзяць менавіта на такой мясцовасці — таксама няпроста. Слухаеш пазыўныя — здаецца, што перадатчык знаходзіцца на вяршыні. Толькі дабег туды, сігнал вядзе ўніз.

Людміла Іванаўна, дарэчы, самы старэйшы «паляўнічы» краіны. Яна стала першым майстрам спорту СССР сярод жанчын па спартыўнай радыёпеленгацыі і абсалютнай чэмпіёнкай БССР.

— Я пачала бегаць з 1961 года, — успамінае Людміла Іванаўна. — У наш час гэты від спорту быў папулярны. Выйграць чэмпіянат Саюза было складаней, чым цяперашні чэмпіянат свету. На дыстанцыі бегла па 50 жанчын. Стаіш на старце — і такое напружанне, што ўсё дрыжыць. Калі ў канцы 1970-х гадоў мы набіралі ў спартыўную школу вучняў, вельмі шмат дзяцей запісвалася. Трэнераў столькі не было, каб усіх ахапіць.

Кар'ера трэнера і сувязіста

Сёння ў дзіцяча-юнацкай школе радыёспортам займаюцца 225 дзяцей і юнакоў з дзяўчатамі. З іх 165 у Мінску, астатнія — у філіялах у Магілёве і Валожыне. Рабіць гэта можна да 22 гадоў. Асвойваюць радыёспорт таксама ў секцыях пры структурах ДТСААФ у Брэсце і Светлагорску.

— Летась 20 нашых выхаванцаў удзельнічалі ў міжнародных спаборніцтвах, 14 з іх занялі прызавыя месцы, — расказвае **дырэктар школы Ірына КАВАЛЕЎСКАЯ.** — І ў хуткаснай радыётэлеграфіі, і ў спартыўнай радыёпеленгацыі ёсць чатыры віды практыкаванняў. Па кожным — асобны залік. Таму спартсмен, паехаўшы на спаборніцтвы, мае шанц стаць адразу чатырохразовым чэмпіёнам свету.

Ці можа захапленне радыёспортам перарасці ў прафесію? Выпускнікі школы часта застаюцца ў ёй працаваць трэнерамі. Некаторыя служаць у арміі сувязістамі — цікава, што гэты шлях выбіраюць пераважна дзяўчаты. Веды ў галіне радыёсувязі могуць таксама спатрэбіцца ў экспедыцыях.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by